

Bioteknologirådet
Stortingsgata 10,
0161 Oslo

Oslo 14.5.18

Hørings svar om fremtidens genteknologilov

Viser til Bioteknologirådets uttalelse om fremtidens genteknologilov som ble lansert 5.12.17 og oppfordring om å komme med innspill til denne.

Bondens marked Norge mener den norske genteknologiloven bør opprettholdes som i dag. Vi mener loven ivaretar interessene til forbrukere og matprodusenter på en god måte.

Bondens marked Norge (BmN) er en stiftelse med nasjonalt ansvar for å tilrettelegge for direktesalg og dialog mellom bonde og forbruker. Åpenhet og tillit er fundamentet i vårt arbeide.

For BmN er det av avgjørende betydning at norske forbrukere kan føle seg trygge på at det de kjøper ikke inneholder genmodifiserte organismer. Dette gjelder også neste generasjons GMO-er. Vi frykter at en oppmykning av genteknologiloven vil kunne bidra til at det oppstår usikkerhet om produktene på Bondens marked er GMO-frie eller ikke. Kvaliteter som GMO-fritt og lavt antibiotika-forbruk opplever vi som noen av våre viktigste konkurransefortrinn. Dersom Norge skulle godkjenne genredigerte GMO-er i matproduksjon er det et absolutt krav at alle produkter må merkes. I forslaget fra flertallet i Bioteknologirådet åpnes det for en differensiert merkeordning. Det er noe uklart for oss hva som ligger i dette. Vi er ikke avvisende til at dette utredes, men det må være en forutsetning at dette ikke svekker forbrukernes rett til å gjøre informerte valg.

Et stort flertall av forbrukerne i Norge er kritiske til å ta i bruk GMO i matproduksjonen. Dette kommer fram i ulike spørreundersøkelser. I en undersøkelse gjennomført av NIBIO og NMBU i samarbeide med forskere ved universitetet i Arkansas i 2018 kommer det fram at bare 25 % av de spurte i Norge ønsker å spise GMO mat selv i tilfeller der dette er bedre ernæringsmessig. På spørsmål om merking svarer 90 % av de spurte både i USA og i Norge at de ønsker dette. I SIFO rapport nummer 2 - 2017 på oppdrag fra Nettverk for GMO-fri mat og fôr kommer det fram at bekymring for natur og økosystemer er den viktigste begrunnelsen for å være skeptisk til GMO. Dette er et viktig funn fordi det betyr at for et stort antall

forbrukere vil det ikke være tilstrekkelig at produktene merkes. Det er nødvendig med reguleringer av selve produksjonen som sikrer at ikke naturen tar skade. Derfor mener vi det er viktig at hver enkelt GMO skal vurderes og testes på selvstendig grunnlag slik kravet er i dagens lovverk. Dette betyr trygghet og seriøsitet både for forbrukere og produsenter.

Dersom genredigering i framtiden skulle vise seg å gi GMO-er som noen av våre produsenter ønsker å ta i bruk vil det oppstå en situasjon som må drøftes i forhold til vårt konsept og våre kvalitetsregler. Det vil uansett være helt avgjørende at obligatoriske merkeregler fortsatt sikrer våre kunder muligheten til å velge GMO -fritt.

En forutsetning for å merke produktene er at de er sporbare. Det er viktig at norske myndigheter ikke aksepterer argumenter om at det er vanskelig å spore de nye genredigerte organismene. Det bør forskes mer på deteksjonsmetoder, og det må alltid være produsentenes ansvar å gi tilstrekkelig opplysninger om framstillingsmåter og produksjon slik at myndighetene kan spore og overvåke de aktuelle GMO-ene. Dersom dette ikke oppfylles må søknadene avvises.

Åpen debatt

Som tidligere nevnt er åpenhet og tillit et viktig fundamentet i vårt arbeid. Vi ser på forslaget om å innføre en kategori GMO-er som kun har meldeplikt som uheldig. Forbrukerne og offentligheten må kunne ha mulighet til å få informasjon og komme med synspunkter for å sikre en åpen debatt og tillit til myndighetenes vurderinger. Offentlige høringer er den enkleste måten å sikre det på.

Oppsummering:

- BmN mener genteknologiloven bør videreføres som i dag. Den bidrar til forbrukertillit og tillit til myndighetene. Dette vil være av særlig stor betydning dersom GMO-er blir godkjent til bruk i matproduksjon i Norge.
- BmN støtter kravet om merking av alle GMO-produkter. Dette er et minimumskrav. Vi forutsetter imidlertid at ingen produkter som kan utgjøre en risiko for økosystemene eller mennesker og dyrs helse blir godkjent for omsetning.

- BmN tar foreløpig ikke stilling til forslaget om differensiert merking, men stiller som krav at en slik ordning ikke må svekke forbrukernes mulighet til å gjøre informerte valg. Merkeordningene må omfatte alle produkter der genmodifisering inngår i produksjonen.
- Debatten må være preget av åpenhet og tillit og da er offentlige høringer er den enkleste måten å sikre det på.

For øvrig viser vi til uttalelsen fra Nettverk for GMO-fri mat og fôr.

Med vennlig hilsen

Randi Ledaal Gjertsen
Bondens marked Norge
Daglig leder